

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 6. An consuetudo potest abrogare Legem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

constanter, & communiter servetur à majore parte communitatis: plurimi enim non solent citra motivum obligationis ita convenire in ejusmodi actibus. 3. Si viri prudentes, & timorati malè sentiant de non servantibus consuetudinem, aut populus inde scandalizetur. 4. Si Prælati, vel Magistratus puniant, vel graviter reprehendant eos, qui non servant consuetudinem: id enim non fit, nisi violetur aliqua obligatio.

4. Ut adsit Principis consensus, vel personalis, vel saltem legalis. Quia Lex, & vis legis non potest esse, nisi ab habente potestatem Legislativam, ideoque nec sine illius consensu. Princeps autem consentit personaliter, cùm per se immediatè consentit, vel dando licentiam, ut inducatur consuetudo obligans, vel approbando consuetudinem expressè, aut tacitè. Consentit legaliter, quando ipse, vel prædecessores ejus tulerunt, aut receperunt legem, qua approbantur consuetudines rationabiles, & legitimè præscriptæ.

Q. 6. An consuetudo potest abrogare Legem?

Resp. I. Nulla Consuetudo potest abrogare Legem naturalem. Ita omnes. Quia hæc statuit solùm ea, quæ necessariò, & ex natura rei agenda, vel omittenda sunt
ad

ad vivendum honestè. Hinc *c. ult. de consuet. Greg. IX.* ait: *Cùm tantò sint graviora peccata, quantò diutiùs infelicem animam detinent alligatam, nemo sane mentis intelligit naturali juri, (cujus transgressio periculum salutis inducit) quacumque consuetudine, quæ dicenda est veriùs in hac parte corruptela, posse aliquatenùs derogari.* Neque etiam potest abrogare Legem Evangelicam, quia Deus vult illam integram servari usque ad consummationem sæculi. Præterea cùm utraque lex lata sit à Deo, nullus homo potest eam abrogare: nam potestas, & voluntas inferioris non potest prævalere potestati, & voluntati superioris.

Resp. II. Consuetudo, si sit rationabilis, & legitimè præscripta, habet vim abrogandi legem humanam. *Ita omnes.* Constat 1. ex Jure tum Civili, l. 32. ff. de legib. *Rectissimè illud receptum est, ut leges non solum suffragio Legislatoris, sed etiam tacito consensu omnium per desuetudinem abrogentur.* Tum Canonico *cap. ult. eic. de consuet.* *Licet longæva consuetudinis non sit vilis auctoritas: non tamen est usque ad eò valitura, ut vel juri positivo debeat præjudicium generare, nisi fuerit rationabilis, & legitimè sit præscripta.* 2. Quia posita tali consuetudine Princeps consentit, saltem legaliter, ut lex non amplius obliget. Obligationis autem perse-

ve.

verantia, sicut ejus impositio pendet à libera voluntate Principis.

Dixi, *si sit rationabilis*, &c. Nam ex cap. cit. & ex consensu Doctorum hæc duo requiruntur. Jam verò, ut consuetudo sit rationabilis, non debet legi naturali, aut Evangelicæ, aut debito ordini, aut immunitati Ecclesiasticæ adversari; nec à Jure Canonico reprobari, nec peccandi licentiam, aut occasionem præbere, vel alia ratione communitati nocere, nec aliquam indecentiam continere; & præterea debet reipsa expedire legem tunc jam non obligare, ne scilicet peccata multiplicentur, nève subditi ad observantiam rei difficilis tamdiu astringantur.

Ut autem sit legitimè præscripta, debet esse continuata toto tempore requisito ad præscribendum, non contradicente Superiore. Sed cum hoc tempus non sit in Jure definitum quoad leges, secundùm multos requiritur idem tempus, quod ad præscriptionem bonorum, ac jurium statutum est. Quare leges civiles 10. annis præscribuntur: Ecclesiasticæ verò, cum sint jura Ecclesiastica, 40. annis præscribuntur, si non resistat Superior. Ita *S. Antonin. Navar. Azor, Fagnan. Suarez*, afferens, hanc esse communem sententiam. Nec obstat, quòd requirantur 100. anni ad præscribendum bona propria Ecclesiæ Romanæ, quia

quia leges Pontificiæ sunt leges communes toti Ecclesiæ. Sed alii volunt leges etiam Ecclesiasticas præscribi decennio, quia, inquit, ad hanc præscriptionem requiritur, & sufficit longum tempus, quod in jure civili censetur spatium 10. annorum; & jus Civile valet in rebus Ecclesiasticis, quando jure Canonico præter illud nil constitutum est. Non est autem constitutum jure Canonico, ut ad abrogandam legem Ecclesiasticam tempus longius, quam 10. annorum requiratur.

Observa 1. Juxta communem sententiam. Consuetudo contra legem præscribit, licet ignoretur à Principe: quia ad hoc sufficit consensus legalis, qui habetur in jure Canonico & Civili superius cit. Hoc est, sufficit, quod consuetudo sit rationalis, & certo tempore duraverit, Superiore non contradicente: quippe Princeps generatim consensit, ut omnis ejusmodi consuetudo legem abrogaret, hoc ipso, quod ipse, vel ejus prædecessor legem de hoc tulerit, vel receperit, vel id usu receptum non improbaverit. Neque leges requirunt, ut Princeps nôrit consuetudinem, sed solùm ut consuetudo sit rationalis, & legitimè præscripta. Imò si hanc nôrit, & personaliter consentiat, ut Lex non amplius obliget, hoc ipso Lex non obligat. Nam (ut passim docent Theologi, & Canonistæ teste Lessio)

ut

ut consuetudo tollat legem, solùm requiritur, ut passim non servetur, quando occurrit servanda, sciente Principe, & non se opponente: dum enim scit legem suam non servari, & silet, censetur consentire, ut non servetur, ne Resp. perturbetur, peccata multiplicentur, &c.

2. Ut Lex toti Ecclesiæ communis abrogetur in aliqua tantùm Provincia per consuetudinem, vel consuetudinem contrariam, satis est, ut non servetur à majore parte Provinciæ, non contradicentibus Superioribus toto tempore ad præscriptionem requisito. Sic in quibusdam Diocesisibus consuetudo abrogavit legem communem jejunandi in Vigilia S. Thomæ, & S. Bartholomæi, & servandi eorum Festum. Item consuetudo vescendi carnibus diebus Sabbathi à Festo Nativitatis Christi usque ad Festum Purificationis inclusivè, abrogavit in variis Diocesisibus legem communem abstinendi à carnibus singulis Sabbathis totius anni. Nam consuetudo specialis legitimè præscripta abrogat legem specialiter, ubi viget ipsa consuetudo, abrogat autem generaliter, si sit generalis.

3. In dubio an Lex abrogata sit, ipsa obligat. Nam Lex lata obligat quamdiu non constat eam non vigere. Quia Lex est semper in possessione obligandi, & in dubio non amittitur possessio. Deinde

inde in dubio tutior pars semper eligi debet.

4. Cum Lex tota possit consuetudine abrogari, à fortiori Lex pœnalis potest consuetudine fieri non pœnalis, & Lex mixta fieri purè pœnalis. Item consuetudo potest derogare legi, seu tollere partem legis remanente alia.

5. Per consuetudinem hęc intelligitur etiam desuetudo, seu non usus. Porro consuetudo legem abrogans inchoatur, saltem plerumque, per actus peccaminosos priorum, qui legem non servant: deinde continuatur plerisque bona fide agentibus, & putantibus legem jam non vigere: demum exacto decennio, vel quadragesimo anno desinit obligatio legis.

Q.7. *An consuetudo etiam immemorialis potest abrogari per legem contrariam subsequentem?*

Resp. Aff. ex cap. I de constit. in 6. quia consuetudo non habet vim, nisi auctoritate Principis illam approbantis, qui eadem auctoritate potest eam reprobare. Præterea consuetudo præcedens non habet majorem vim, quam Lex præcedens, quæ tamen potest abrogari per consuetudinem contrariam subsequentem.

Non abrogatur tamen consuetudo particularis per legem contrariam, nisi rectè

Tom. I.

M

præ-